

Καθημερινές εκφράσεις που ίσως να μη γνωρίζετε από πού προέρχονται

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Κοινωνιολογικά (κοινωνική πρόνοια & οικογενειακά θέματα)

Η ελληνική γλώσσα είναι πολύ πλούσια, με πλήθος από εκφράσεις, που μας βοηθούν να μιλήσουμε για διάφορες καταστάσεις που συμβαίνουν καθημερινά. Πολλές από αυτές φαίνονται περίεργες και δεν βγάζουν κυριολεκτικά κάποιο νόημα. Οι φράσεις αυτές έχουν, ωστόσο, ιστορικές καταβολές και βασίζονται πολλές φορές σε πραγματικά γεγονότα. Σημασία έχει πως ο περισσότερος κόσμος δεν γνωρίζει από πού προήλθαν αυτές οι εκφράσεις, παρότι τις χρησιμοποιεί συχνά. Παρακάτω, θα δούμε κάποιες από αυτές τις συνηθισμένες εκφράσεις στην ελληνική γλώσσα και κουλτούρα μας και θα κάνουμε μία μικρή ανάλυση για την προέλευσή τους.

Μυρίζω τα νύχια μου

Στην αρχαία Ελλάδα οι ιερείς των μαντείων βουτούσαν τα δάχτυλά τους σε δαφνέλαιο και στη συνέχεια εισέπνεαν τις αναθυμιάσεις φέρνοντας τα δάχτυλα κοντά στη μύτη. Με τον τρόπο αυτό έπεφταν σε μία φάση καταληψίας και είχαν τη

δυνατότητα να προβλέψουν, όπως πίστευαν και έλεγαν, τι θα συμβεί στο μέλλον. Στις μέρες μας χρησιμοποιούμε την έκφραση για να δηλώσουμε πως δεν είμαστε μάντεις για να ξέρουμε τι θα γίνει στο μέλλον.

Κάποιος φούρνος θα γκρεμίστηκε

Τα παλιά χρόνια τα σπίτια είχαν τους δικούς τους φούρνους και ήταν συνηθισμένο να ρωτάει κανείς πόσους φούρνους έχει ένα χωριό σαν να ρώτα αντίστοιχα πόσα σπίτια έχει. Όταν κάποιος πέθαινε, τότε χρησιμοποιούσαν την έκφραση πως ο φούρνος γκρεμίστηκε, εννοώντας ότι πέθανε ο νοικοκύρης. Μεταφορικά η φράση έφτασε έως και τις μέρες μας και όταν τη χρησιμοποιούμε πλέον εννοούμε πως μας επισκέπτεται κάποιος τον οποίο έχουμε καιρό να δούμε.

Αυγά σου καθαρίζουν;

Τυπική έκφραση όταν κάποιος γέλα με την ψυχή του. Προέρχεται από τη ρωμαϊκή εποχή και τη γιορτή της Αφροδίτης και του Διονύσου τον Μάιο. Ο κόσμος έβγαινε στις πλατείες και πετούσε αυγά μελάτα για διασκέδαση. Αυτός ο αυγοπόλεμος προκαλούσε φυσικά το γέλιο. Η παράδοση συνεχίστηκε μέχρι και το Βυζάντιο και η έκφραση διατηρήθηκε έως και τις μέρες μας και χρησιμοποιείται όταν κάποιος γελά πολύ.

Πάω πάσο

Πρόκειται για μία σύντομη έκφραση η οποία όμως χρησιμοποιείται συχνά, όταν κάποιος ανακοινώνει πως δεν επιθυμεί πλέον να λάβει μέρος σε κάποια διαδικασία, ουσιαστικά ότι παραιτείται από κάτι. Πρόκειται για κοινή έκφραση που έχουν οι όροι πόκερ και χρησιμοποιείται όταν κάποιος παίκτης δεν θεωρεί πως έχει καλά φύλλα για να συνεχίσει το παιχνίδι, δηλώνοντας πως εγκαταλείπει το συγκεκριμένο γύρο παιχνιδιού.

Έφαγα χυλόπιτα

Στις αρχές του δέκατου ένατου αιώνα υπήρχε ένας κομπογιαννίτης ο οποίος πωλούσε φάρμακα για τους βαθιά ερωτευμένους. Συγκεκριμένα, μαγείρευε έναν χυλό από σιτάρι, τον οποίο έψηνε στον φούρνο. Έλεγε πως όποιος ερωτευμένος δεν έβρισκε ανταπόκριση στα συναισθήματα του, θα μπορούσε να ξεπεράσει τον πόνο του εύκολα τρώγοντας τη χυλόπιτα. Θα έπρεπε μάλιστα να το κάνει αυτό τουλάχιστον τρεις μέρες διαδοχικά για πρωινό. Η έκφραση σήμερα σημαίνει πως κάποιος δεν βρίσκει ανταπόκριση συναισθηματικά.

Έφαγα το καταπέτασμα

Αποτελεί μία φράση που σημαίνει πως έφαγα πάρα πολύ μεγάλη ποσότητα φαγητού. Χρησιμοποιούνταν παλιότερα με την ίδια ακριβώς έννοια. «Παραπέτασμα» είναι η κουρτίνα ή ακόμα και το τραπεζομάντηλο. Στην ουσία όταν χρησιμοποιούσε κάποιος τη συγκεκριμένη έκφραση, κατηγορούσε κάποιον άλλο πως έφαγε πάρα πολύ, μέχρι και το τραπεζομάντηλο από την πείνα του.

Καβαλώ το καλάμι

Στην Αρχαία Ελλάδα οι Σπαρτιάτες χρησιμοποιούσαν τη συγκεκριμένη έκφραση για να πειράξουν τον Αγησίλαο, ο οποίος αγαπούσε πολύ τα παιδιά του και έπαιζε μαζί τους. Συνήθιζε μάλιστα να καβαλά ένα καλάμι, σαν να ήταν άλογο. Οι Σπαρτιάτες ήταν ιδιαίτερα σκληραγωγημένοι και τέτοιες πρακτικές δεν φάνινονταν πολύ φυσιολογικές για την κοινωνία τους που ήταν πολύ αυστηρή, ιδιαίτερα με τους νέους.

Θα σε κάνω του αλατιού

Παλιά τα ψάρια και κυρίως οι σαρδέλες γίνονταν παστές με αλάτι, προκειμένου να διατηρηθούν. Με τη διαδικασία αυτή το ψάρι χάνει τα υγρά του, ζαρώνει και δεν έχει πλέον τη φυσική και όμορφη αρχική εμφάνισή του. Δείχνει σαν να είναι ταλαιπωρημένο και γι' αυτό η φράση χρησιμοποιείται μέχρι και σήμερα για να δηλώσει ότι κάποιος θα δείρει κάποιον άλλο και θα του χαλάσει την όμορφη εμφάνιση.

Τουμπεκί ψιλοκομμένο

Χρησιμοποιούμε την έκφραση για να πούμε σε κάποιον να σταματήσει να μιλάει. Στην τουρκική γλώσσα «τουμπεκί» είναι ο καπνός του ναργιλέ. Στην τουρκοκρατία όσοι έκαναν ναργιλέ στα καφενεία έλεγαν «κάνε τουμπεκί» που σήμαινε να καπνίσεις χωρίς να μιλάς. Όσον αφορά το ψιλοκομμένο τουμπεκί, αυτό θεωρούνταν ποιοτικά ανώτερο.

Πηγή: rise.gr